

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Họ và tên (Nghiên cứu sinh): **Phạm Hoàng Mai**

Tên đề tài: *Nghệ thuật xây dựng nhân vật phim truyện hoạt hình Walt Disney*

Chuyên ngành: **Lý luận, Lịch sử và Phê bình Điện ảnh - Truyền hình**

Mã số: **9 21 02 31**

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS. Hoàng Trần Doãn** và **PGS.TS. Trần Duy Hình**

Cơ sở đào tạo: **Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội.**

NỘI DUNG TRÍCH YẾU

1/ Mục đích nghiên cứu và đối tượng nghiên cứu

Nghiên cứu *Nghệ thuật xây dựng nhân vật phim truyện hoạt hình Walt Disney* nhằm tìm hiểu, phân tích, đánh giá và hệ thống lại nghệ thuật xây dựng nhân vật trong phim truyện hoạt hình hãng Disney. Nghiên cứu dựa trên một loạt những lý thuyết cơ bản xây dựng nhân vật như: Lý thuyết nhân vật, lý thuyết chuyển thể kịch bản, lý thuyết kể chuyện, lý thuyết diễn xuất và lý thuyết tiếp nhận.

Nghiên cứu khai thác các yếu tố tạo nên sức hấp dẫn trong xây dựng nhân vật dòng phim truyện hoạt hình Disney: Từ cách chuyển thể vừa gần như trung thành với nguyên tác, vừa có những biến hóa ấn tượng, cách kể chuyện tuyến tính nhưng tạo kịch tính với các xung đột theo dạng sóng *hình sin*; Đa dạng điểm nhìn, tạo khả năng nhân vật hóa phong phú và nhận dạng dễ dàng; Chức năng, vai trò của nhân vật biến đổi linh hoạt, tạo nên sự hấp dẫn của nhân vật và câu chuyện. Qua những nghiên cứu được trình bày, luận án rút ra những ưu điểm và tồn tại của nghệ thuật xây dựng nhân vật phim truyện hoạt hình Disney. Lý giải sức cuốn hút của các nhân vật này qua phân tích một loạt bộ phim truyện hoạt hình nổi bật của Disney từ thời kỳ đầu đến giai đoạn Phục sinh.

Bên cạnh đó, nghiên cứu nghệ thuật xây dựng nhân vật phim truyện hoạt hình Walt Disney còn thực hiện phân tích so sánh, đánh giá những ưu điểm, cũng như những tồn tại trong xây dựng nhân vật của phim hoạt hình Việt Nam. Từ đó, đưa ra

những gợi ý cho quá trình sáng tạo và sản xuất phim hoạt hình Việt Nam, đặc biệt là trong xây dựng nhân vật để tạo nên những bộ phim hoạt hình hấp dẫn người xem.

2/ Các phương pháp nghiên cứu được sử dụng

Để giải quyết các nhiệm vụ nêu trên, nghiên cứu sử dụng hệ thống các phương pháp sau:

- Phương pháp nghiên cứu liên ngành (lý luận lịch sử điện ảnh, lý luận điện ảnh, lý luận văn học, mỹ học, văn hóa học, tâm lý học...). Bằng phương pháp này nghiên cứu sinh có cái nhìn tổng thể về nghệ thuật xây dựng nhân vật trong phim truyện hoạt hình Walt Disney.

- Phương pháp nghiên cứu so sánh. Từ nguyên mẫu nhân vật văn học trong các câu chuyện cổ tích, thần thoại... so sánh với nhân vật trong kịch bản chuyển thể, người viết có thể đánh giá và chứng minh được những sáng tạo trong nghệ thuật xây dựng và phát triển nhân vật hoạt hình của Walt Disney.

- Các thao tác nghiên cứu cụ thể như tra cứu tài liệu, đọc, xem phim, phân tích, tổng hợp, khái quát các vấn đề có trong đề tài. Vấn đề nghiên cứu được tiếp cận từ nguyên lý Mỹ học, Điện ảnh học và Văn học.

3/ Các kết quả chính và kết luận

- Luận án hệ thống hóa một số vấn đề lý luận điện ảnh về xây dựng nhân vật phim truyện hoạt hình và thể hiện chúng bằng cách kể chuyện tuyến tính, có nhiều xung đột, kịch tính trên một kịch bản chuyển thể tương đối trung thành với nguyên tác là truyện thần thoại, dân gian hay cổ tích với các chức năng nhân vật rõ ràng, biến đổi uyển chuyển và linh hoạt tạo những nhân vật ghi dấu ấn sâu sắc trong lòng người xem.

- Luận án chỉ ra một số thành công trong nghệ thuật xây dựng nhân vật phim truyện hoạt hình Walt Disney, thể hiện qua các khía cạnh: Trong diễn xuất và tạo hình nhân vật; Tính cách hóa nhân vật, mô phỏng hình tượng nhân vật phù hợp thời đại, mở rộng không gian văn hóa trong xây dựng nhân vật; Sử dụng âm nhạc để tạo

những liên kết tinh tế mà sâu lắng giữa cảm xúc các nhân vật thể hiện và cảm xúc người xem.

- Nghiên cứu cho thấy các nhân vật phim truyện hoạt hình Disney đã mang lại cho người xem những thông điệp giản dị, dễ hiểu về cái thiện và cái ác, về hạnh phúc lứa đôi, những bài học về tình cảm gia đình, tình bạn hữu, về mục đích và khát vọng vươn lên. Bên cạnh đó nghiên cứu cũng chỉ được những tồn tại trong xây dựng nhân vật của Disney như: Tô hồng cuộc sống, khuôn mẫu nhân vật rập khuôn, hay xây dựng các nhân vật nữ trong phim (nhất là thời kỳ đầu) quá an phận, thiếu tính chiến đấu, không biết tự bảo vệ bản thân...

- Trên kết quả nghiên cứu và phân tích nghệ thuật xây dựng nhân vật phim truyện hoạt hình Disney, luận án đã phân tích kỹ một số ưu điểm và tồn tại của phim hoạt hình Việt Nam qua một số bộ phim tiêu biểu. Từ đó rút ra những gợi ý để các nhà làm phim hoạt hình Việt Nam tham khảo. Gần đây, một số bộ phim hoạt hình Việt có sự thay đổi đáng kể trong cách chuyển thể kịch bản, xây dựng nhân vật với cách kể chuyện sinh động, kịch tính, tạo diễn xuất nhân vật ấn tượng và kết hợp âm nhạc hình ảnh hài hòa, hấp dẫn người xem như *Cô bé bán diêm*, *Chiếc khăn piêu*, *Bù nhìn rom* là những tín hiệu tốt trong sự phát triển dòng phim truyện hoạt hình tương lai.

Hà Nội, ngày 18 tháng 10 năm 2021

Người hướng dẫn khoa học

Nghiên cứu sinh

PGS.TS.Hoàng Trần Doãn

Phạm Hoàng Mai

PGS.TS. Trần Duy Hình